

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Výroční zpráva

2024

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.
Výroční zpráva 2024

Navrhl: Mgr. Pavel Hušták, Mgr. Přibyslava Hoffmannová

Vypracovala: Mgr. Přibyslava Hoffmannová

Úvodní foto: ChatGPT Image koláž picího rituálu (nálezy z Úmyslovic) a nálezu hrobu (Bašť)

© Pueblo, o. p. s. 2025

OBSAH

1	ROK V ČÍSLECH	4
2	SLOVO ŘEDITELE	4
3	PROFIL SPOLEČNOSTI	6
4	ORGÁNY SPOLEČNOSTI	7
4.1	Činnost statutárních orgánů v roce 2024	7
4.2	Správní rada a její složení v roce 2024	7
4.3	Dozorčí rada a její složení v roce 2024	8
4.4	Personální zajištění společnosti.....	8
5	ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY	9
5.1	Archeologické výzkumy v roce 2024	9
5.2	Seznam nálezových zpráv	10
5.3	Přehled vybraných provedených záchranných archeologických výzkumů	11
6	VĚDA A VÝZKUM.....	22
6.1	Účast na konferencích a přednášková činnost	22
6.2	Publikace odborných pracovníků	25
6.3	Prezentace činnosti v médiích a institucích.....	26
7	HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI	27
7.1	Účetní uzávěrka	27

1 ROK V ČÍSLECH

Rok od založení společnosti	15.
Rok od prvního udělení archeologické licence	14.
Počet krajů s územní působností dle licence	4
Počet členů správní rady	3
Počet členů dozorčí rady	3
Počet negativních akcí	366
Počet pozitivních akcí	9
Výnosy z hlavní činnosti	7 115 113,62 Kč
Náklady na hlavní činnosti	6 865 574,20 Kč

2 SLOVO ŘEDITELE

Rok 2024 byl pro Pueblo – archeologickou společnost, o. p. s. obdobím intenzivní terénní práce i odborného zpracování nálezů. Naše činnost byla opět zaměřena především na záchranné archeologické výzkumy, které provádíme v souvislosti se stavebními zásahy v intravilánech obcí i v otevřené krajině. Tyto akce, často realizované v časově i technicky náročných podmínkách, přinášejí důležité poznatky o historii míst, která dnes běžně obýváme.

Výzkumy v roce 2024 odhalily širokou škálu archeologických situací – od pravěkých sídlišť a pohřebišť, přes pozůstatky výrobních areálů až po doklady každodenního života v historických centrech sídel. Mezi nejvýznamnější patřil nález z Úmyslovic (okr. Nymburk), kde byl v rámci výzkumu budoucí obytné zástavby objeven unikátní keramický depot z mladší doby bronzové. Soubor patnácti koflíků a zásobní nádoby, uložených v souvislosti s pravděpodobným rituálním picím obřadem, představuje v regionálním kontextu výjimečný objev.

Vedle terénních akcí jsme se v uplynulém roce intenzivně věnovali i zpracování rozsáhlých výzkumů z roku 2023. Tyto práce probíhají v úzké spolupráci s odborníky a

institucemi z celé České republiky. Předběžné výsledky a potenciál zkoumaných lokalit jsme prezentovali na odborných konferencích a setkáních, kde byly naše projekty přijaty s velkým zájmem. Podrobné výčty a odkazy na tyto prezentace tvoří součást této výroční zprávy.

Rok 2024 potvrdil, že i relativně malé záchranné akce mohou přinést objevy, které zásadně doplňují naše poznání minulosti. Každý zachráněný nález či zdokumentovaná situace je důležitým článkem v řetězci, který propojuje současnost s dávnou historií.

Do dalšího roku vstupujeme s odhodláním pokračovat v ochraně a dokumentaci archeologického dědictví, prohlubovat spolupráci napříč obory a přinášet výsledky nejen odborné veřejnosti, ale i širokému publiku. Těší nás, že máme tým zkušených a motivovaných kolegů, kteří dokáží v terénu i při zpracování nálezů odvést práci na nejvyšší odborné úrovni.

Věříme, že rok 2025 přinese další zajímavé projekty, nové spolupráce a objevné momenty, které opět posunou naše poznání o historii krajiny, v níž žijeme.

Jak často říkáme – minulost nemůžeme změnit, ale můžeme ji odkrýt a uchovat pro budoucnost.

Mgr. Pavel Hušták
ředitel společnosti

3 PROFIL SPOLEČNOSTI

Oprávněná organizace:	Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.
Sídlo společnosti:	Újezdská 220, 252 43 Průhonice
Identifikační číslo:	IČ: 28966465, DIČ: CZ28966465

Společnost Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. na základě povolení MK k provádění archeologických výzkumů ze dne 31. 8. 2010 podle ustanovení § 21 odst. 2 zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, prodlouženého usnesením ze dne 10. 9. 2012, zajišťuje kompletní archeologický servis, a to na území Středočeského kraje a kraje Vysočina a na základě povolení ze dne 5. 5. 2014, 19. 4. 2017 a 20. 4. 2022 také na území Plzeňského a Jihočeského kraje.

Posláním společnosti je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek a výchova a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče. Mezi služby, které společnost poskytuje stavebníkům, patří konzultační a poradenská činnost v oblasti archeologie a památkové péče, kompletní zajištění a zpracování archeologických výzkumů, vyhodnocení stavebních projektů a územního plánování z hlediska dopadu na archeologické a kulturní dědictví (EIA).

Vědeckou složku činnosti zahrnuje vědeckovýzkumná činnost v oblasti archeologie a historie, provádění stavebně historických průzkumu na ohrožených lokalitách a historických objektech, správa a odborné zpracování movitých archeologických památek a jejich příprava pro předání do muzeí, konzervace a speciální analýzy archeologických nálezů.

Mezi popularizační aktivity patří výchova a vzdělávání v oblasti archeologie, historie a památkové péče, včetně pořádání výstav, přednášek, seminářů a kurzů pro školy a zájmové skupiny a popularizace archeologie pro laickou i odbornou veřejnost.

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. poskytuje také subdodávky terénních, dokumentačních a technických prací pro oprávněné archeologické organizace. Služby společnosti jsou oceněny ceníkem schváleným statutárními orgány.

4 ORGÁNY SPOLEČNOSTI

4.1 Činnost statutárních orgánů v roce 2024

Dozorčí a správní rada se na společném zasedání sešla v roce 2024 jednou. Schválený zápis ze společného zasedání DR a SR je uložen v sídle společnosti. Společné zasedání členů dozorčí a správní rady společnosti se konalo dne 2. října 2024. Jeho hlavním bodem bylo hospodaření společnosti, schválení výroční zprávy za rok 2023 a volba nových členů dozorčí a správní rady.

Mgr. Michaela Černá byla navržena do pozice člena SR a Mgr. Petr Mudra byl navržen do pozice člena DR. Návrh na přijetí nových členů DR a SR byl členy SR schválen, a to s účinností od 6. 10. 2024.

4.2 Správní rada a její složení v roce 2024

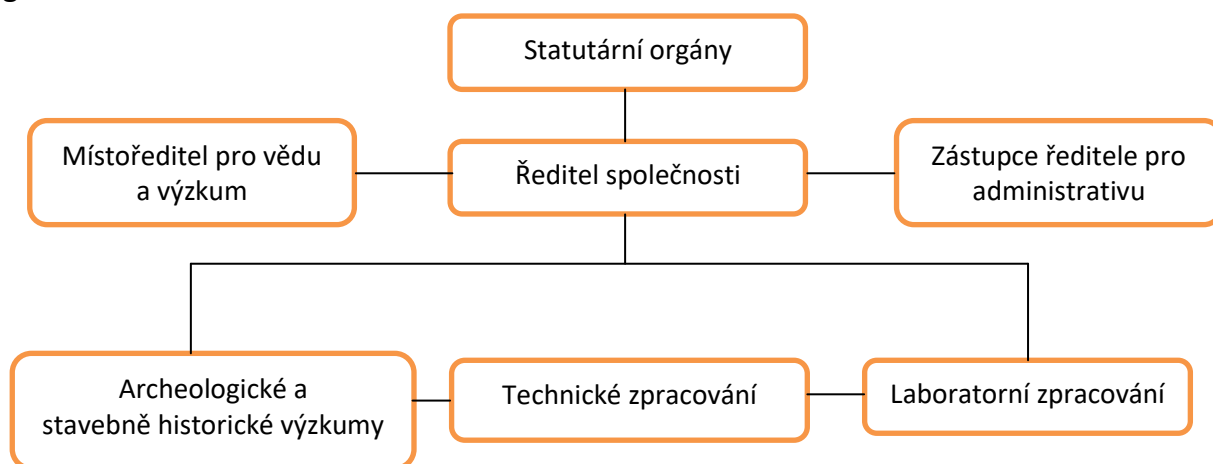
Mgr. Tomáš Falc	předseda správní rady	den vzniku členství 5. 10. 2020 (funkční období tříleté) ve funkci předsedy od 5. 10. 2020 (funkční období tříleté) den vzniku členství 6. 10. 2023 (funkční období tříleté) ve funkci předsedy od 6. 10. 2023 (funkční období tříleté)
PhDr. Adam Kretschmer	člen správní rady	den vzniku členství 4. 10. 2016 (funkční období tříleté) znovuzvolení od 5. 10. 2019 (funkční období tříleté) znovuzvolení od 6. 10. 2022 (funkční období tříleté)
Mgr. Michaela Černá	člen správní rady	den vzniku členství 5. 10. 2021 (funkční období tříleté) znovuzvolení od 6. 10. 2024 (funkční období tříleté)

4.3 Dozorčí rada a její složení v roce 2024

Ing. Petr Smrž	předseda dozorčí rady	den vzniku členství 4. 10. 2016 (funkční období tříleté) ve funkci předsedy od 4. 10. 2016 znovuzvolení od 5. 10. 2019 (funkční období tříleté) znovuzvolení od 6. 10. 2022 (funkční období tříleté)
Mgr. Erika Pixová	člen dozorčí rady	den vzniku členství 6. 10. 2023 (funkční období tříleté)
Mgr. Petr Mudra	člen dozorčí rady	den vzniku členství 5. 10. 2021 (funkční období tříleté) znovuzvolení od 6. 10. 2024 (funkční období tříleté)

4.4 Personální zajištění společnosti

Organizační struktura:

Personální zajištění:

Ředitel společnosti:	Mgr. Pavel Hušták
Místoředitel pro vědu a výzkum:	PhDr. Miloslav Slabina
Zástupce ředitele pro administrativu:	Mgr. Přibyslava Hoffmannová
Archeol. a stavebně hist. výzkumy:	Mgr. Pavel Hušták Mgr. Jitka Štohandlová (kraj Vysočina) Mgr. Tomáš Falc (Středočeský kraj)
Technické zpracování:	Mgr. Tomáš Kroupa
Laboratorní zpracování:	Hana Hrušková

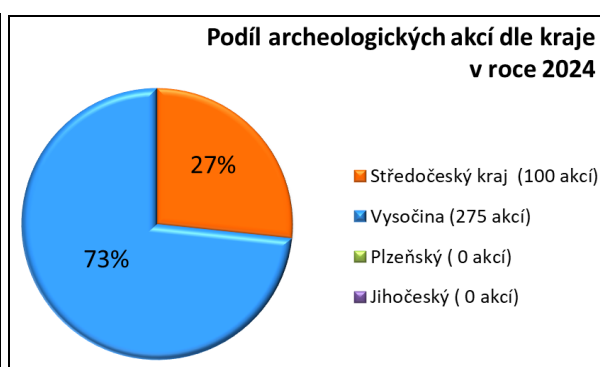
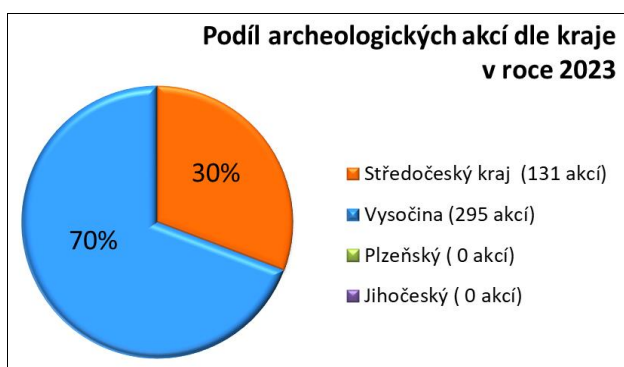
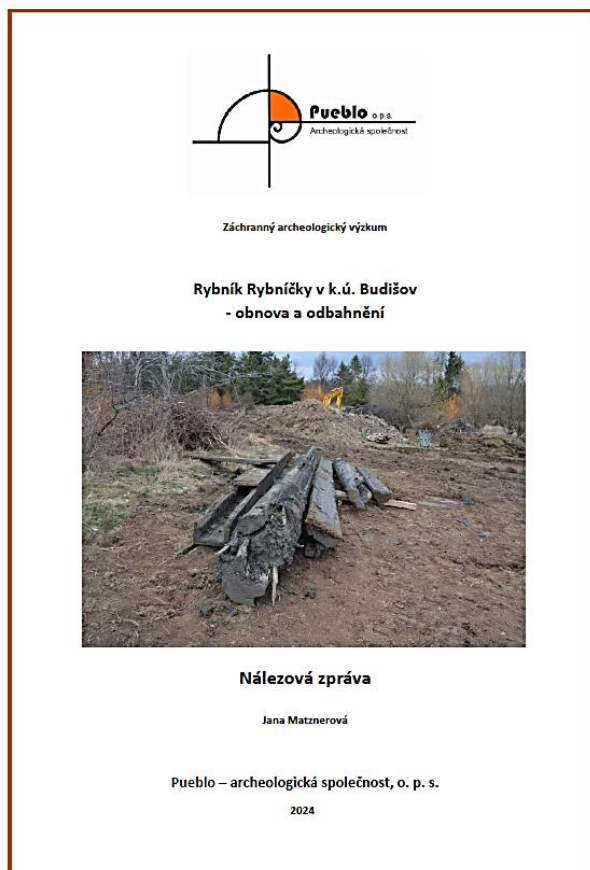
5 ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY

5.1 Archeologické výzkumy v roce 2024

V loňském roce bylo uskutečněno 9 pozitivních archeologických akcí (výzkumů), stručný přehled vybraných pozitivních akcí přináší následující odstavce.

Všechny soubory archeologických nálezů byly zpracovány (event. konzervovány) laboratoří, bylo jim přiděleno evidenční číslo (nebo též i inventární číslo v souladu se standardy přebírajících muzeí) a byly též předány vybraným institucím. Všechny nálezové zprávy byly vyhotoveny v čtyřnásobném provedení (po jednom paré: instituce přejímající nálezový fond, investor stavby, autor a Pueblo, o. p. s.).

Porovnáme-li zastoupení akcí dle kraje, vidíme v uplynulých 2 letech totožný poměr s převahou akcí na Vysočině.

5.2 Seznam nálezových zpráv

V roce 2024 probíhalo zpracování výzkumů do podoby nálezové zprávy, a to nejen výzkumů z roku 2023, ale také již z roku 2024. Přehled nálezových zpráv přináší následující seznam:

- Matznerová, J. 2024: **Lesůňky, mokřady pod tvrzí- vyhlídka**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Matznerová, J. 2024: **Chrást u Mladé Boleslavi, novostavba bytového domu a 12 řadových rodinných domů**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Matznerová, J. 2024: **Polyfunkční objekt na Dražkách, Beroun**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Matznerová, J. 2024: **Rybník Rybníčky v k. ú. Budišov - obnova a odbahnění**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Matznerová, J. 2024: **Bystřice nad Pernštejnem, NVNK Forota III**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Štohandlová, J. 2024: **Stavební úpravy - rekonstrukce domu č. p. 53 a 54 na ubytovací apartmány, Zámek Žďár**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Zapletalová, D. 2024: **Velké Meziříčí, Ve Vilách, kabelizace NN, č. 1040022291**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Zapletalová, D. 2024: **Vodovod Hradištko II**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Zapletalová, D. 2024: **Noutonice, rekonstrukce v.v za kNN, IE-12-6005409**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Zapletalová, D. 2024: **VN Skokan, na parc. 685/1, 685/7, 686/1 v k. ú. Domamil, parc. č. 454 v k. ú. Martínkov, parc. č. 799 v k. ú. Meziříčko u Mor. Budějovic, parc. 707/2**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Zapletalová, D. 2024: **Želetava, obnova VN, TS, NN, č. 1040012844**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.
- Zapletalová, D. 2024: **Ocmanice-obec, VN, TS, NN obnova, č. 1040013915**, Nálezová zpráva, Pueblo - archeologická společnost, o. p. s.

5.3 Přehled vybraných provedených záchranných archeologických výzkumů

Nová budova základní školy Bašť - prostor vymezený ulicemi Hlavní, K Beckovu, Za Dvorem NZ_2022_40
k. ú. Bašť, okres: Praha-východ, kraj: Středočeský
Kultura: doba bronzová, doba laténská

Na jaře roku 2024 proběhl v centrální části obce Bašť, v areálu bývalého velkostatku, záchranný archeologický výzkum vyvolaný plánovanou výstavbou nového areálu základní školy. Plocha výzkumu se nacházela v intravilánu obce, v místě dlouhodobě ovlivněném stavební a hospodářskou činností od 18. století. Navzdory těmto zásahům se podařilo odhalit soubor pravěkých relikтів dokládajících jak sídelní, tak pohřební aktivity.

Geologické podloží tvořily sprašové hlíny s místními příměsemi jemnozrnných písků. Archeologické situace byly zachovány na úrovni podloží, místy překryté novodobými navážkami. V centrální části dvora byly odkryty zahloubené sídlištní a kůlové jámy, pravděpodobně součást nadzemních konstrukcí. Výplně obsahovaly keramické střepy, uhlíky a kamenné příměsi. Na základě keramických nálezů lze tyto objekty zařadit do mladší doby bronzové, konkrétně do horizontu knovízské kultury (cca 1300–1000 př. n. l.). Nádobly byly zhotoveny z hrubší hlíny s ostřivem, s redukčním výpalem, většinou hlazeným povrchem. Časté byly hrnce s plastickou lištou pod okrajem a fragmenty zásobnic. Přítomnost kůlových jam ukazuje na existenci menších staveb – obydlí, hospodářských přístřešků či ohrad – pravděpodobně součástí sídelního areálu na mírné terase nad okolním terénem.

Nálezová situace kostrového hrobu č. 901, hrob č. 900, byl značně poškozen základem kamenné konstrukce hospodářské budovy.

V jižní části zkoumané plochy byly odhaleny dva kostrové hroby odlišného charakteru. Jeden byl částečně narušen novodobými základy. Poloha obou koster byla v natažené poloze na zádech, bez hrobové výbavy. Radiokarbonové datace určily jejich stáří na 353–59 př. n. l. a 387–206 př. n. l., tedy do 3. – 4. století př. n. l., fáze LT B mladší doby železné (laténská kultura). Bioantropologická analýza prokázala, že se jednalo pravděpodobně o muže s projevy dlouhodobé fyzické zátěže – degenerativními změnami na páteři a kloubech. Absence výbavy naznačuje jejich nižší sociální status.

Nálezy z roku 2024 propojují dva významné časové horizonty – mladší dobu bronzovou a mladší dobu železnou – a dokládají, že lokalita byla v různých obdobích pravěku využívána k odlišným účelům. Přítomnost hrobů přímo v intravilánu naznačuje buď blízkost tehdejšího pohřebiště, nebo jednotlivé izolované pohřby v rámci rozptýleného osídlení.

Výzkum zároveň rozšiřuje poznatky získané z dřívějších záchranných akcí v katastru obce, které prokázaly osídlení od eneolitu (kultura se šňůrovou keramikou), přes starší dobu bronzovou (únětická kultura), mladší dobu bronzovou (knovízská kultura) až po období raného středověku. Nové výsledky tak potvrzují dlouhodobou atraktivitu místa, danou přírodními podmínkami, dostupností vody a polohou v síti pravěkých komunikačních tras.

Odhalení sídlištních objektů knovízké kultury a dvou kostrových hrobů fáze LT B představuje významný příspěvek k poznání pravěkého vývoje Baště a širšího regionu. Detailní zpracování nálezů bude podkladem pro odbornou publikaci a přispěje k hlubšímu porozumění historické dynamiky osídlení tohoto území.

Dronový snímek na jižní část plochy dvora během záchranného archeologického výzkumu, kde byly odkryté dva kostrové hroby z doby laténské. Zdroj: Pueblo, o.p.s.

Rekonstrukce stávajících rozvodů tepla a instalace nových potrubních rozvodů tepla v Bystřici nad Pernštejnem
NZ_2024_242
k. ú. Bystřice nad Pernštejnem, okres: Žďár nad Sázavou, kraj: Vysočina
Kultura: vrcholný středověk, časný novověk

V červnu 2024 proběhl v Bystřici nad Pernštejnem záchranný archeologický výzkum vyvolaný rekonstrukcí teplovodních rozvodů na Masarykově náměstí před domem č. p. 8. Při dohledových pracích byl v jednom výkopovém řezu zachycen objekt zahloubený do podloží, interpretovaný jako sídlištní jáma. Její zásyp tvořilo několik vrstev hlíny s příměsí kamenů.

Pohled na nálezovou situaci objektu č. 500, na Masarykově náměstí před domem č. p. 8. Zdroj: Pueblo, o.p.s.

Z nejspodnější vrstvy pochází soubor tří keramických střepe – část okraje, část těla a páskovitá rukojeť nádoby nasazená těsně pod okrajem. Keramika byla vyrobena z jemně až středně plavené hlíny s příměsí křemenného ostřiva, které zvyšovalo mechanickou pevnost a tepelnou odolnost. Povrch byl pečlivě hlazen, místy s jemným leskem, a výpal probíhal v redukční atmosféře, což vedlo k typické šedé barvě střepu s lokálními přechody do tmavších odstínů. Okraj nádoby je mírně vyhnutý, bez výrazného zesílení, tělo mělo mírně esovitý profil.

Technologické a tvarové znaky nálezu jsou charakteristické pro běžné kuchyňské a stolní nádoby vrcholného středověku. Srovnání s typologicky obdobnými soubory z regionu ukazuje, že se tento typ okraje, profilace a technologie výroby objevuje již ve 14. století a

pokračuje do 15. století, s možným přesahem do počátku 16. století. Absence glazury a výzdoby, stejně jako jednoduché provedení, odpovídají starší časové poloze v rámci pozdního středověku. Na základě těchto znaků je možné soubor rámcově datovat do druhé poloviny 14. až 15. století.

Zachycený objekt mohl představovat relikt provizorní stavby nebo krátkodobého zázemí v rámci stavebních či řemeslných aktivit. Není vyloučeno, že tato činnost souvisela s hospodářským a stavebním rozvojem města ve vrcholném středověku, kdy Bystřice postupně rostla v důležitý obchodní uzel.

Bystřice nad Pernštejnem byla založena ve 13. století u řeky Bystřice a postupně se stala hospodářským a obchodním střediskem širšího regionu. Ve 14. století již fungovala jako významné tržní sídlo a její centrální plocha, dnešní Masarykovo náměstí, byla přirozeným centrem městského života. Středověké jádro města si svou polohu uchovalo dodnes, i když jeho povrch v průběhu staletí pokryly dlažby a vrstvy novodobých úprav.

Výzkum z roku 2024 tak přinesl nejen nový hmotný doklad využívání prostoru Masarykova náměstí ve 14.–15. století, ale také potvrdil, že pod současným povrchem se zachovaly významné archeologické situace. Nález keramiky je přímým svědectvím každodenního života obyvatel města v době jeho růstu a prosperity. Přestože byl odhalen pouze jediný objekt, má tento výzkum zásadní význam pro poznání historického vývoje Bystřice nad Pernštejnem a naznačuje, že pod dlažbou náměstí zůstává ještě mnoho neodkrytých příběhů.

Nalezený keramický materiál z obj. č. 500. Zdroj: Pueblo, o. p. s.

Úmyslovice – 35 RD Parcelace „Za Úmyslovickými humny“ - inženýrské sítě a komunikace NZ_2024_406
k. ú. Úmyslovice, okres: Nymburk, kraj: Středočeský
Kultura: doba bronzová

Na přelomu listopadu a prosince roku 2024 proběhl na katastrálním území obce Úmyslovice (okr. Nymburk) záchranný archeologický výzkum, vyvolaný výstavbou komunikací a inženýrských sítí pro plánovanou obytnou zástavbu o rozsahu 35 rodinných domů. Plocha výzkumu se nacházela na mírně vyvýšeném terénu v severní části intravilánu obce, v nadmořské výšce přibližně 192 m, na sprašových a slínových sedimentech, v poloze atraktivní pro osídlení od pravěku.

Dronový snímek záchranného archeologického výzkumu v Úmyslovicích, pohled od východu.
Zdroj: Pueblo, o.p.s.

Skrývka ornice a navážek byla provedena mechanizací, archeologické situace byly dočišťovány ručně a dokumentovány kombinací kresebné, fotografické a geodetické metody. Celkově bylo na ploše o rozloze přibližně 0,3 ha zachyceno asi 170 zahloubených objektů, které zasahovaly do podloží. Převládaly sídlištní jámy nepravidelných tvarů, sloupové jamky související s nadzemními konstrukcemi a zásobní objekty (obilné jámy) hruškovitého až zvonovitého profilu, některé až 2,7 m hluboké. Ze dvou sídlištních jam pocházely kosterní

pozůstatky dětí uložených bez doprovodných milodarů, patrně mimořádné pohřby uvnitř sídliště.

Nejvýznamnější objev představoval keramický depot uložený v centrální části zkoumané plochy. Soubor tvořilo patnáct šálků (tzv. koflíků) s oušky a jedna větší zásobní nádoba. Koflíky byly uloženy dnem vzhůru ve skupině a částečně překryty převrácenou zásobnicí. Všechny nádoby byly vyrobeny z jemně plavené hlíny s drobným ostřivem, povrchově leštěné, šedočerné až černé barvy v důsledku redukčního výpalu. Koflíky měly mírně rozevřený okraj a páskovité ucho připevněné těsně pod ním, zásobnice byla robustnější se zesíleným okrajem.

Pohled na nálezovou situaci keramického depotu picího servisu, koflíky jsou uloženy dnem vzhůru. Zdroj: Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Uspořádání depotu a jeho uložení v intaktní pozici umožňuje interpretovat nález jako doklad rituálního jednání, pravděpodobně spojeného s picím rituálem. Mohlo se jednat o soupravu používanou při společenské či kultovní události, která byla po skončení pietně uložena. Podobné nálezy jsou v rámci lužické kulturní tradice mladší doby bronzové (cca 1300–1000 př. n. l.) známy z dalších lokalit střední Evropy a bývají spojovány jak s rituály, tak se symbolickým „uzavřením“ objektů. Aktuálně probíhající archeobotanické a chemické analýzy obsahu nádob mají potenciál odhalit, zda v nich byly zbytky nápojů či pokrmů – obdobné studie prokázaly u jiných lokalit obilné složky, luštěniny, mléčné produkty i stopy fermentovaných nápojů.

Celkový charakter sídlištní struktury i keramických nálezů dokládá příslušnost k lužické kultuře. Nález depotu je v regionálním měřítku mimořádný svou kompletností a jasným kontextem. Ve spojení s dokumentovanými sídlištními objekty, obilnými jámami a pohřby poskytuje ucelený obraz o fungování komunity v mladší době bronzové a rozšiřuje dosavadní poznání této oblasti východního Polabí.

Detailní pohled na jeden z nalezených koflíků. Zdroj: Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Výzkum v Úmyslovicích z roku 2024 tak významně přispěl k poznání sídelní a rituální činnosti lužické kultury. Získané výsledky a probíhající analýzy budou po vyhodnocení publikovány v odborném tisku a stanou se důležitým pramenem pro studium sociálních a náboženských aspektů pravěkých komunit v českém Polabí.

Budišov - Jih, kabelový propoj mezi TS, č. 1040020068
NZ_2024_257
k. ú. Budišov, okres: Třebíč, kraj: Vysočina
Kultura: vrcholný středověk

V období od července do listopadu 2024 proběhl na katastru městyse Budišov (okres Třebíč) záchranný archeologický výzkum vyvolaný záměrem investora, společností EG.D, a. s., položit kabelové propojení mezi trafostanicemi. Archeologicky pozitivní situace byly dokumentovány na parcele č. 4527/5, u domu č. p. 45. Lokalita se nachází v geomorfologickém celku Jevišovická pahorkatina, podcelku Jaroměřická kotlina. Půdní

pokryv tvoří kambizemě modální, klimaticky území spadá do mírně teplé oblasti s průměrnými červencovými teplotami 16–17 °C a srážkovým úhrnem za vegetační období 350–400 mm. Potenciální přirozenou vegetací je biková bučina, územím protékají menší potoky napojené na soustavu rybníků. Historické prameny dokládají první zmínku o Budišovu k roku 1298, kdy jej vlastnil rytíř Markvart z Budišova. Významným obdobím byla držba pánů z Noskova, kdy byl Budišov roku 1538 povýšen na městečko, a dále pak přestavba původní tvrze v renesanční zámek ve 2. polovině 16. století.

Výzkum zachytil jeden řez o mocnosti souvrství přibližně 0,7 m, v němž bylo rozlišeno pět stratigrafických vrstev a jeden výkop pro novodobou konstrukci. Nejvýznamnější byla kulturní vrstva č. 103, z níž pocházelo 33 artefaktů, především keramické střepy datované do 14. – 15. století, doplněné fragmentem kachle a kusem strusky.

Vybraný soubor keramických nálezů. Zdroj: Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Keramický soubor tvořily zlomky hrnců, mís a menších zásobnic vyráběných na hrnčířském kruhu z hlíny s příměsí křemene a dalších minerálních složek. Povrch střepů byl většinou vyhlazený, barevnost kolísala od světle šedé po tmavě hnědou v závislosti na podmínkách výpalu. Okraje nádob byly mírně zesílené či vytažené, často se slabým návalkem, těla hrnců měla esovitý profil, mísy otevřenější tvar. Některé střepy nesly stopy polévané glazury, většinou na vnitřní straně, v odstínech zelené a hnědavé, což svědčí o technologických

inovacích typických pro pozdní středověk a raný novověk. Keramika dokládá běžné sídelní aktivity – vaření, skladování a podávání pokrmů – a spolu s nálezem kachlového fragmentu i vytápění obytných prostor. Struska mohla být odpadem z hutnické nebo kovářské činnosti, případně mohla být druhotně využita ke zpevnění povrchu frekventované plochy.

Nálezy odpovídají běžnému provozu v centrální části historického Budišova a doplňují předchozí výzkumy z let 2018 a 2021, které v prostoru náměstí a návsi odhalily kulturní vrstvy stejného stáří. Poloha zkoumané plochy v centru obce, v blízkosti kostela sv. Gottharda, naznačuje její význam již od založení Budišova ve 13. století. Prozkoumaná plocha byla pouze malou částí potenciálně bohatého archeologického prostoru, a proto by případné další zásahy do terénu v této lokalitě měly být provázeny záchranným archeologickým výzkumem.

Rekonstrukce RD s novou přístavbou ve dvorní části, Hrnčířská 94, Velká Bíteš NZ_2024_362
--

k. ú. Bystřice nad Pernštejnem, okres: Žďár nad Sázavou, kraj: Vysočina
--

Kultura: vrcholný středověk, časný novověk

V říjnu roku 2024 proběhl v historickém jádru města Velká Bíteš záchranný archeologický výzkum, vyvolaný rekonstrukcí rodinného domu č. p. 94 v ulici Hrnčířská, včetně přístavby ve dvorní části. Práce provedla společnost Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. formou odborného dohledu. Lokalita leží na parcelách č. 44 a 43, v nadmořské výšce 476 m, v prostoru s doloženým středověkým osídlením a přímou vazbou na někdejší centrum hrnčířské výroby.

Území náleží ke geomorfologickému celku Křižanovská vrchovina, konkrétně do okrsku Jinošovská pahorkatina, a geologicky je tvořeno především krystalickými břidlicemi a rulami. Půdní pokryv představuje kambizem modální. Klimaticky spadá do mírně teplé oblasti s průměrnými teplotami v červenci mezi 16–17 °C a se srážkami 350–450 mm za vegetační období. Potenciální přirozenou vegetací je biková bučina, místy doplněná květnatými bučinami a dubohabřinami.

Velká Bíteš je poprvé zmiňována roku 1240. Ve 14. století získala statut města a byla opevněna. Historické prameny dokládají silnou řemeslnou tradici – působili zde řezníci, ševci, kožešníci, kováři, tesaři, zedníci a také hrnčíři. Hrnčířská ulice, kde se výzkum odehrával, byla po staletí centrem keramické výroby.

Výzkum zachytil jeden sondážní řez o mocnosti souvrství přibližně 1 m, dokumentující čtyři stratigrafické vrstvy. Nejvýznamnější byla kulturní vrstva č. 102, tvořená tmavě hnědou písčitou hlínou s vysokou koncentrací keramických nálezů a stavebního odpadu. Z této vrstvy pochází soubor 108 keramických fragmentů, 9 zlomků kachlů a 1 fragment zvířecí kosti. Keramika zahrnovala okraje, ucha, dna a stěny nádob datovaných do 15.–16. století, tedy do období vrcholného a pozdního středověku až raného novověku. Kachle reprezentovaly komorový typ, přičemž dva kusy nesly stopy glazury.

Materiálová skladba nádob ukazuje na produkci na rychle rotujícím hrnčířském kruhu. Jíly byly jemně až středně plavené, s příměsí ostřiva tvořeného jemným křemenem, granitovou drtí a slídy, což zvyšovalo mechanickou pevnost a tepelnou odolnost.

Keramické nálezy z Hrnčířské ulice ve Velké Bíteši. Zdroj: Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Většina stěpů byla redukčně pálená, s barevností od světle šedé po tmavě šedou až černou, místy s rezavohnědými zónami způsobenými nerovnoměrným výpalem. Povrchy byly pečlivě vyhlazeny, s patrnými horizontálními stopami po točení na kruhu. U stolních forem byla místy nanесena tenká vrstva olovnaté glazury v odstínech zelené až žlutohnědé, která sloužila k zlepšení hygienických vlastností a estetického vzhledu.

Typologicky lze rozlišit několik základních tvarových skupin:

- Hrnce s mírně zesíleným či vyhnutým okrajem, často s naznačeným návalkem pro snadnější uchycení pokličky, a esovitým profilem těla.
- Mísy s otevřeným tvarem a plynulým přechodem mezi okrajem a tělem, určené především k servírování pokrmů.
- Zásobnice s mírně kónickým hrdlem a zesíleným okrajem, sloužící k uchovávání sypkých potravin.
- Ucha většinou páskovitá, připevněná těsně pod okrajem nebo v horní třetině výdutě.
- Dnové fragmenty mírně konkávní, často se stopou po oddělení z kruhu drátkem.

V souboru se objevily také kusy s technologickými vadami – deformované tvary, přepaly nebo odlupující se glazura – které lze považovat za výrobní zmetky. Tyto nálezy, spolu s vysokou koncentrací keramického materiálu, svědčí o přítomnosti hrnčířské dílny či odpadové zóny spojené s výrobou přímo v místě nálezů nebo v jeho bezprostřední blízkosti.

Soubor z Hrnčířské ulice dokládá intenzivní hrnčířskou produkci v období hospodářského a kulturního rozkvětu města v 15.–16. století. Přítomnost běžného kuchyňského zboží, kvalitnější stolní keramiky i výrobních zmetků poskytuje ucelený obraz o sortimentu místní produkce. Glazované formy naznačují znalost technologických inovací a snahu o estetické zpracování výrobků určených pro městské prostředí. Srovnání se soubory z jiných center hrnčířské výroby (např. Beroun, Jihlava, Brno) ukazuje podobné technologické postupy i tvary, ale zároveň lokální specifika v provedení okrajů a profilaci těl nádob.

Nálezy z roku 2024 tak zapadají do obrazu historické Bíteše jako významného řemeslného centra, jehož prosperitu přerušily až válečné události 17. století. Přestože byl prozkoumán pouze prostor přímo ohrožený stavebními pracemi, lze předpokládat, že v bezprostředním okolí se zachovaly další archeologické situace, včetně dílenských areálů a odpadních zón. Každý budoucí zásah do terénu v této lokalitě by proto měl být provázen záchranným archeologickým výzkumem, který by mohl přinést další důležité poznatky o středověké keramické výrobě ve Velké Bíteši.

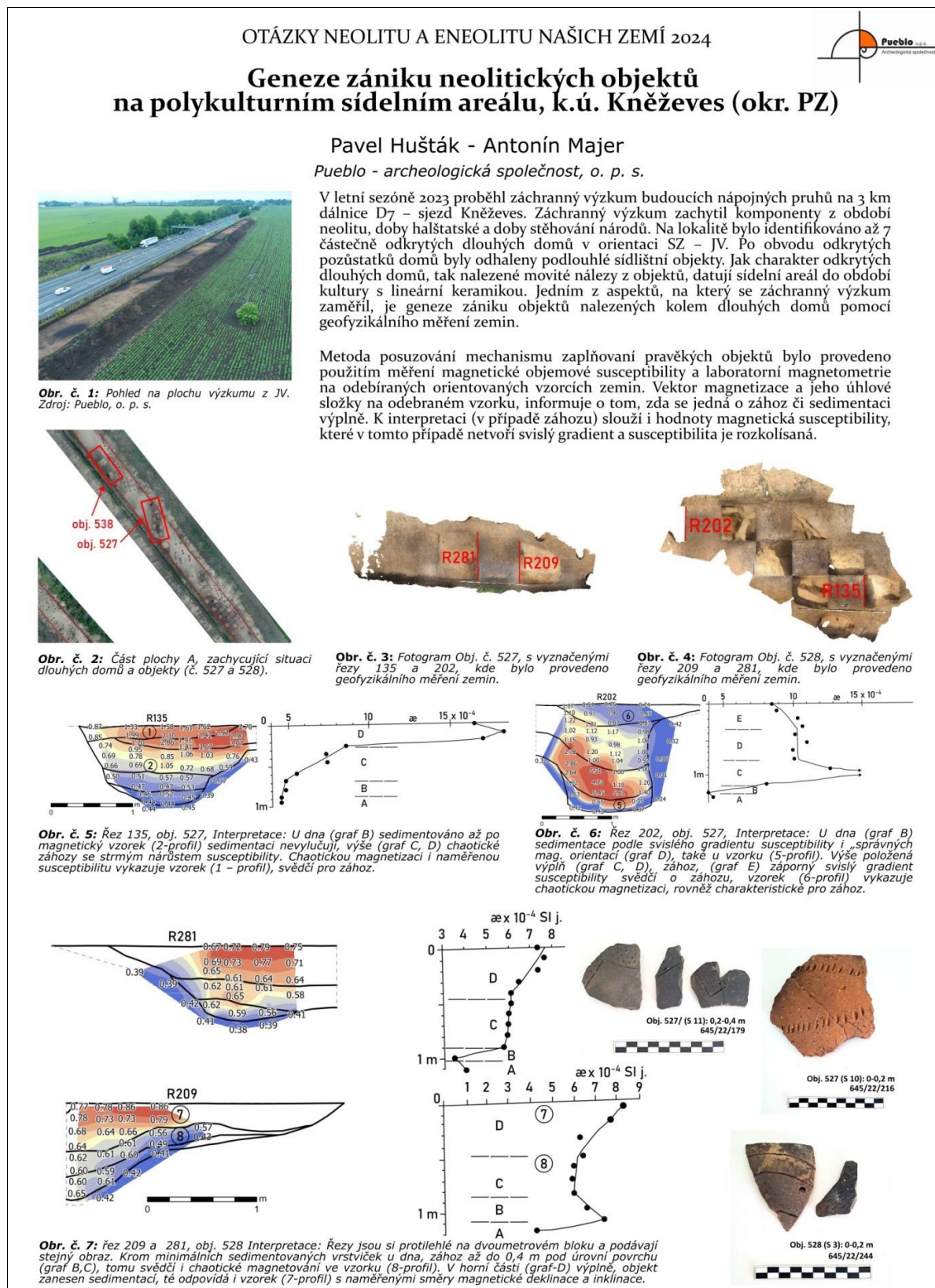
6 VĚDA A VÝZKUM

6.1 Účast na konferencích a přednášková činnost

- **Archeologické výzkumy v Čechách v roce 2023**, Praha, 9. – 10. dubna 2024. (P. Hušták), zde přednesen příspěvek: Hušták, P. **Záchranné výzkumy spol. Pueblo, o.p.s. v roce 2023 na území okresů Mladá Boleslav a Praha-západ.**

- **Otázky neolitu a eneolitu našich zemí 2024**, Ctěnice, 25. – 27. září 2024. (P. Hušták), zde prezentován poster: **Pavel Hušták – Antonín Majer 2024: Geneze zániku neolitických objektů na polykulturním sídelním areálu, k. ú. Kněževes (okr. PZ)**

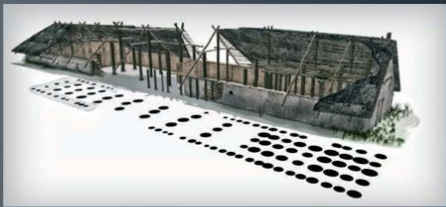

- **Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů**, Villa Nova, Deštné v Orlických horách 14. - 16. listopadu 2024. (P. Hušták), zde přednesen příspěvek: Hušták, P. **Problematika polokulturních lokalit.**

Kněžves, přídatné pruhy, dálnice D7, k. ú. Kněžves, okr. PZ

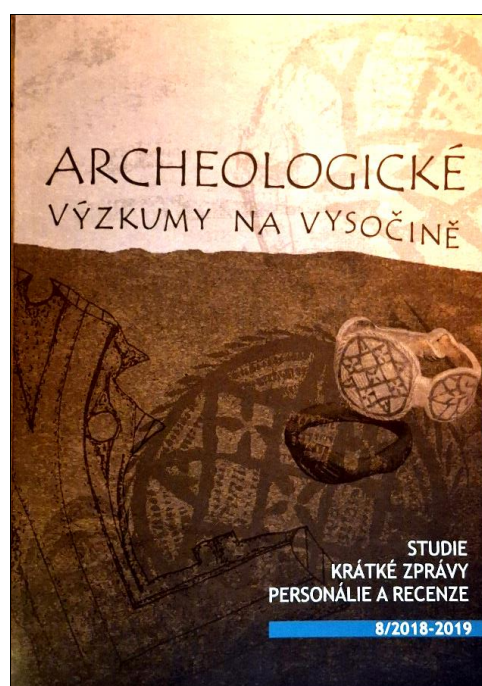
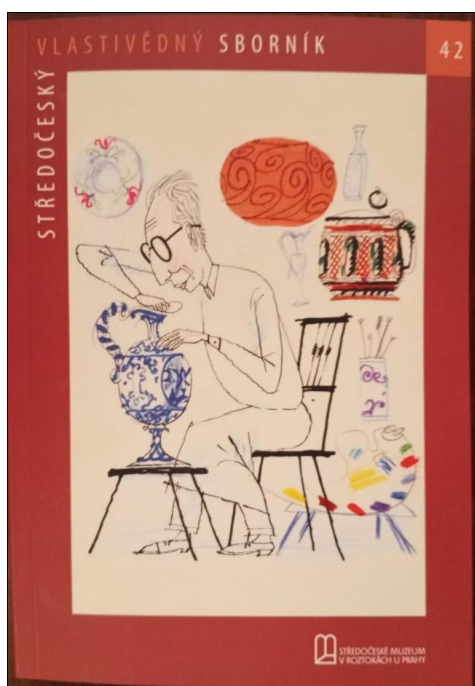

Metoda posuzování mechanismu zaplňování pravěkých objektů bylo provedeno použitím měření magnetické objemové susceptibility a laboratorní magnetometrie na odebíraných orientovaných vzorcích zemin. Vektor magnetizace a jeho úhlové složky na odebraném vzorku, informuje o tom, zda se jedná o zához či sedimentaci výplně. K interpretaci (v případě záhozu) slouží i hodnoty magnetická susceptibility, které v tomto případě netvoří svislý gradient a susceptibilita je rozkolísaná.

4/22

6.2 Publikace odborných pracovníků

- HUŠTÁK, Pavel. Záchranné výzkumy spol. Pueblo, o.p.s. v roce 2023 na území okresů Mladá Boleslav a Praha-západ. In: *Středočeský vlastivědný sborník 42*. Roztoky u Prahy 2024: Středočeské muzeum, str. 136-139
- HUŠTÁK, Pavel. Nález růžence Arma Christi v Bobrové. In: *Archeologické výzkumy na Vysočině 8/2018-2019*. Jihlava 2024: Muzeum Vysočiny Jihlava, str. 69-74

- HUŠTÁK, P.- Zapletalová, D. – Smíšek ,K. – Kočár, P. – Kočárová, R. – Holub, M. Nález studny na náměstí Republiky ve Žďáru nad Sázavou. In: *Archeologické výzkumy na Vysočině 8/2018-2019*. Jihlava 2024: Muzeum Vysočiny Jihlava, str. 15-30

6.3 Presentace činnosti v médiích a institucích

Jsme potěšeni, že prezentace záchranného archeologického výzkumu -sídlního areálu z doby halštatské, k. ú. Sadská přilákala mnoho posluchačů z široké veřejnosti, zejména obyvatel Sadské a rozpoutala také dlouhou a zajímavou diskuzi.

PŘEDNÁŠKA O

ARCHEOLOGICKÉM VÝZKUMU

PŘI STAVBĚ PRODEJNY NORMA V SADSKÉ

středa 24.4. od 17:00 hod.

/S ředitelem archeologické společnosti Pueblo Mgr. Pavlem Hušťákem/

PALACKÉHO NÁM. 257, SADSKÁ

7 HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI

7.1 Účetní uzávěrka

Příloha k přiznání DPPO za rok 2024

PUEBLO - archeologická společnost, o. p. s.

IČO 28966465

Sídlo: Újezdská 220, 25243 Průhonice

Datum vzniku: 24. 7. 2009

Činnost: nezisková společnost zaměřená na ochranu, záchranu, dokumentaci a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek a výchovu a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče. O.P.S. je zapsaná pod Ministerstvem kultury ČR.

Majetkový vklad zakladatele: Kč 1.000,--

Zakladatel a ředitel společnosti: Mgr. Pavel Hušták

Dnem účetní uzávěrky je 31. 12. 2024

Náklady na hlavní činnost za rok 2024:

CELKEM: Kč 6.865.574,20,-

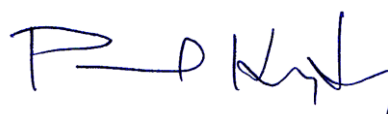
Výnosy z hlavní činnosti za rok 2024:

CELKEM: Kč 7.115.113,62,-

Hospodářský výsledek před zdaněním: **zisk Kč 249.539,42,**

Daň z příjmů: 0

Společnost se zabývá činností uvedenou v předmětu činnosti, pro kterou byla založena, tudíž nebyla založena za účelem podnikání. Provozuje archeologickou činnost spadající pod Ministerstvo kultury ČR.

V Praze 31. ledna 2025

Mgr. Pavel HUŠTÁK